

De Juiste Aanpak voor Utrecht.

Inhoud

1. Veiligheid	3
2. Mobiliteit	5
3. Economie en ondernemen.....	7
4. Woningbouw	9
5. Financiën en gemeentelijke organisatie.....	11
6. Jeugdzorg en WMO-beleid	13
7. Energie	15
8. Groen en sport	16
9. Integratie en spreidingswet	18
10. Kunst en cultuur	19
11. Afval	21
12. Recreatie en toerisme	23

Inleiding

Utrecht is een stad om van te houden. Dat weten we allemaal. Maar liefde voor een stad betekent ook durven zeggen wanneer het misgaat. Dat gevoel heerst: dat Utrecht wél bestuurd wordt, maar steeds minder vóór u.

Achter mooie woorden en ambitieuze plannen is een afstand ontstaan tussen het stadhuis en de straat. Problemen worden besproken, doorgeschoven, maar te weinig opgelost. Veiligheid staat onder druk. Wonen is voor velen onbereikbaar geworden. Mobiliteit voelt als een strijd in plaats van een dienst. Steeds meer Utrechters herkennen hun stad niet meer. En erger nog: ze voelen zich er niet altijd meer thuis.

Dat is geen toeval. Te lang is beleid gemaakt vanuit systemen, modellen en ideologie, in plaats van vanuit het dagelijks leven van mensen. De gemeente werd aanbodgericht: regels eerst, mensen later. Wie hulp zoekt, verdwaalt in loketten. Wie wil bouwen, ondernemen of bijdragen, loopt vast in procedures. Zo brokkelt vertrouwen af. Zonder vertrouwen werkt een stad niet.

Daar komt bij dat Utrecht groeit, en groei vraagt om duidelijke keuzes met gezond verstand. Integratie werkt alleen als zij wederkerig is. Vrijheid kan alleen bestaan binnen grenzen. Solidariteit verliest haar betekenis als verantwoordelijkheid ontbreekt. Dat zijn niet slechts harde waarheden, maar noodzakelijke voorwaarden voor het samenleven. Daarom kiezen wij voor realisme: nuchter, rechtvaardig en uitvoerbaar.

Wij geloven dat het anders kan. Niet door mensen tegen elkaar op te zetten, maar door weer naast elkaar te gaan staan. Met een gemeente die dienstbaar is. Die luistert én handelt. Die orde herstelt waar het moet, en ruimte geeft waar het kan. Een gemeente die problemen niet wegpoetst, maar oplost. Zichtbaar en voelbaar, in uw wijk.

Dit verkiezingsprogramma is geschreven vanuit die overtuiging. Het is geen ideologisch manifest, maar een uitnodiging. Aan iedereen die vindt dat gezond verstand weer leidend mag zijn. Aan iedereen die wil dat Utrecht een stad blijft waar u veilig opgroeit, prettig woont en vrij kunt bewegen. Aan iedereen die voelt: het is tijd dat de gemeente weer van ons allemaal wordt.

In 2026 heeft U het woord. Wij vragen u niet om een proteststem, maar om een stem voor realisme, vertrouwen en verbinding. Voor een Utrecht dat weer klopt, een Utrecht dat weer Utreks is, van Ondiep tot Sterrenwijk, van straat tot stadhuis.

Het is de moeite waard om Utrechter te zijn.

Mika Raterman

Lijsttrekker JA21 Utrecht

1. Veiligheid

Veiligheid is een belangrijke taak van de gemeente en vormt de basis voor een leefbare stad. Inwoners moeten zich vrij en veilig kunnen voelen op straat. Dat vraagt om een stevige inzet van de gemeente in nauwe samenwerking met handhaving en politie. Daarnaast verbeteren we de sociale veiligheid door verloedering en malafide bedrijven aan te pakken en te zorgen voor schone, goed onderhouden en goed verlichte straten.

In kwetsbare wijken zijn zichtbaarheid en toezicht van groot belang. Door intensief samen te werken met buurtgemeenschappen kunnen problemen sneller worden gesignaleerd en aangepakt. Jeugdoverlast moet vroeg worden tegengegaan om te voorkomen dat jongeren afglijden naar criminaliteit. Daarom treden we vroegtijdig op en betrekken we ouders altijd bij overlastmeldingen over hun kind. Korte communicatielijnen en een goede samenwerking tussen (jeugd)handhaving, politie, scholen en jeugdzorg zijn hiervoor cruciaal.

JA21 kiest voor een duidelijke en daadkrachtige aanpak van criminaliteit, ondermijning en overlast. Intimiderend gedrag en criminaliteit accepteren wij niet in onze straten. Onze handhaving richt zich dan ook op de aanpak van deze problematiek. Op locaties waar structurele problemen spelen, overwegen we, in overleg met de politie, de inzet van cameratoezicht.

Iedere Utrechter moet zich in elke wijk vrij en veilig kunnen voelen. Dat is steeds minder vanzelfsprekend. In wijken als het Bollendak, Overvecht, Kanaleneiland en de Binnenstad neemt de overlast toe en verhardt het geweld. Intimidatie op straat, openlijke drugshandel en messenincidenten komen vaker voor. Hoewel sommige delicten dalen, steeg het aantal geweldsincidenten in 2024 richting de 2.000, namen autokraken toe en werden meer wapens

aangetroffen. De aantasting van de openbare orde groeide in Utrecht met 171%, tegenover 21% landelijk. Dat merken inwoners dagelijks, bijvoorbeeld doordat zij 's avonds hun route aanpassen.

Tegelijk staat de capaciteit onder druk. Politie en handhaving moeten grotere gebieden bestrijken, terwijl meldingen over rommel en parkeeroverlast met bijna 20% toenamen. De politie wordt bovendien steeds vaker ingezet voor inwoners die eigenlijk specialistische zorg nodig hebben. Daardoor blijft minder tijd over voor zichtbare aanwezigheid, preventie en het aanpakken van criminaliteit. Utrecht loopt achter in passende opvang en snelle

interventie. Andere steden laten zien dat het anders kan, bijvoorbeeld met een psycholance of vergelijkbare crisis-hulp. Dat ontlast de politie en zorgt dat mensen sneller de juiste zorg krijgen. Utrecht moet deze achterstand inlopen met betere ketensamenwerking en duidelijke afspraken over verantwoordelijkheden.

Wij kiezen voor een harde aanpak waar nodig en zorg waar het kan. Wie bewust overlast veroorzaakt of geweld gebruikt, krijgt geen ruimte; wie dreigt af te glijden, krijgt perspectief. Veiligheid vraagt om meer dan straf: ook om leefbare buurten, sociale samenhang en beschaafd gedrag als norm. De basis is zichtbaar gezag op straat: meer politie en handhaving in de wijken, vooral 's avonds en in het weekend. Minder papier, meer straatwerk. De handhavingsorganisatie wordt versterkt in mensen, middelen en bevoegdheden, met nadruk op zichtbaarheid en steun voor hulpverleners.

We hanteren nultolerantie op wapens en geweld, met gerichte controles op probleemlocaties, een messenverbod

rond scholen, winkelcentra en stations en snelle gebiedsverboden voor veelplegers. Om georganiseerde misdaad tegen te gaan sluiten we drugspanden langer, toetsen we vergunningen strenger en werken we samen met politie, OM en Belastingdienst. Ook verruimen we het cameratoezicht op bewezen probleemlocaties. Gericht en tijdelijk, met duidelijke onderbouwing en evaluatie, zodat de politie wordt ontlast, de pakkans stijgt en straten weer leefbaar worden.

JA21 Utrecht pleit voor:

- ✓ Verruiming van de cameraregels, zodat de politie sneller tijdelijk camera's kan plaatsen op bewezen hotspots, met een duidelijke onderbouwing.
- ✓ Uitbreiding van de handhavingscapaciteit in kwetsbare wijken, vooral 's avonds en in het weekend, met de nadruk op uitvoering in plaats van beleid.
- ✓ Gerichte controles en actieve handhaving van een wapenverbod rond scholen en stations, met snelle gebiedsverboden voor veelplegers.
- ✓ Een offensief tegen ondermijning, met concrete controles en acties in samenwerking met de politie.
- ✓ Introductie van een psycholance of crisisteam, met duidelijke ketenafspraken, zodat verwarde overlastplegers snel passende zorg krijgen en politiecapaciteit wordt ontlast.

2. Mobiliteit

Het is van groot belang dat onze stad goed bereikbaar is en dat onze inwoners zich vlot en veilig van A naar B kunnen verplaatsen. Onze inwoners gaan zelf over welke vorm van mobiliteit zij kiezen. We ontmoedigen autogebruik en autobezit niet. Om ervoor te zorgen dat de lokale economie kan floreren, zorgen we als gemeente ervoor dat de infrastructuur, bereikbaarheid en parkeervoorzieningen van onze winkelgebieden en bedrijventerreinen op orde zijn.

JA21 zet zich in voor goed onderhouden wegen, fiets- en voetpaden die voor iedereen toegankelijk zijn. Verkeersonveilige locaties pakken we met voorrang aan. We zorgen voor een goede doorstroming door wegen niet onnodig af te waarderen naar 30 km/u. We investeren in voldoende parkeergelegenheid en hanteren bij nieuwbouwprojecten realistische parkeernormen, zodat de parkeerdruk beheersbaar blijft.

U wilt zich vrij en gemakkelijk door Utrecht kunnen verplaatsen: per fiets, bus, tram of auto. Die keuzevrijheid staat onder druk door het huidige stadsbestuur, dat autoroutes beperkt met knips en afsluitingen. Voorbeelden zijn de vertragingen rond de Catharijnesingel en de knips bij Ledig Erf en in Lauwerecht. Deze maatregelen dwingen tot omwegen, drukken verkeer de woonwijken in en laten parkeertarieven in de binnenstad oplopen tot meer dan €8 per uur. Dat kost inwoners dagelijks tijd en geld.

Bereikbaarheid is voor ons geen ideologisch speelveld, maar een basisbehoefte. Utrecht groeit, maar in plaats van de infrastructuur mee te laten groeien, wordt de auto als vijand behandeld. Het gevolg is dat op belangrijke wegen rond de stad, zoals de Marnixlaan, het verkeer van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat vast staat, zelfs bussen en hulpdiensten, doordat rijbanen verdwijnen en wegen worden "geknepen".

Onze aanpak draait om balans en keuzevrijheid. We stimuleren fietsen en openbaar vervoer, want Utrecht is bij uitstek een fietsstad, maar we willen automobilisten niet wegpesten. Er komen geen nieuwe verkeersknips die de stad op slot zetten. De Catharijnesingel behoudt haar functie als doorgaande stadsroute, met slimme regelingen zoals verkeerslichten en duidelijke bewegwijzering.

De automobilist is geen melkkoe. Parkeertarieven worden waar mogelijk beperkt, verlaagd of bevroren. Onnodig betaald parkeren wordt afgeschaft in woonwijken zonder

parkeerdruk, zoals Leidsche Rijn, Vleuten-De Meern, Zuilen en Haarzuilens. Nieuwe bouwprojecten krijgen voldoende eigen parkeerplaatsen en parkeergelden worden gericht ingezet voor bereikbaarheid en veiligheid.

Fiets en openbaar vervoer maken we aantrekkelijker zonder dwang: ontbrekende fietspaden worden aangelegd, extra stallingen bij stations en winkelcentra gebouwd en bus- en tramverbindingen naar nieuwe wijken versterkt. Op hoofdwegen verbeteren slimme verkeerslichten de doorstroming en krijgen hulpdiensten prioriteit.

JA21 Utrecht pleit voor:

- ✔ Betaald parkeren alleen bij aantoonbare parkeerdruk; waar dit niet het geval is, wordt betaald parkeren teruggedraaid.
- ✔ Parkeertarieven eerlijk houden door tariefstijgingen te stoppen en tarieven te verlagen waar dit kan zonder extra overlast in omliggende wijken.
- ✔ Realistische parkeernormen bij nieuwbouw hanteren, met voldoende parkeerplaatsen zodat de wijk niet direct dichtslibt.
- ✔ P+R-terreinen aan de stadsranden, zoals bij De Meern en Maarssen, uitbreiden, met frequente bus- en tramlijnen naar de wijken.

3. Economie en ondernemen

JA21 is trots op de ondernemers die onze stad economisch versterken, onze winkelgebieden tot leven brengen en een belangrijke bijdrage leveren aan de lokale gemeenschap. De gemeente moet de voorwaarden scheppen waarin ondernemers kunnen floreren. We zorgen voor een goede bereikbaarheid, lage gemeentelijke lasten en eenvoudige, betaalbare vergunningaanvragen. Daarnaast verlagen we de regeldruk, zodat ondernemers meer ruimte krijgen om te ondernemen. Met een ondernemersloket bieden we een vast en betrouwbaar aanspreekpunt bij de gemeente, waar ondernemers terecht kunnen met al hun vragen.

Het gemeentelijk beleid draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers en geeft ruimte aan de markt. Om de lokale economie een extra impuls te geven, investeren we als gemeente in een lokaal ondernemersfonds. Vanuit dit fonds werken we samen met ondernemers aan projecten die de economische vitaliteit versterken. Dit kan variëren van promotionele activiteiten en stadsmarketing tot het organiseren van evenementen, het stimuleren van samenwerking tussen ondernemers en het aanbieden van trainingen.

Een bloeiende lokale economie betekent werk en welvaart voor onze inwoners. Utrecht heeft sterke troeven: een centrale ligging, een gemotiveerde bevolking en een prachtige historische binnenstad. Ondernemers ervaren echter knelpunten door hoge regeldruk, stroperige vergunningtrajecten en aanzienlijke lokale lasten. Van de bakker op de hoek tot de start-up op het Science Park zijn ondernemers de ruggengraat van Utrecht.

Wij willen het ondernemersklimaat gastvrij en levendiger maken, bijvoorbeeld door gemeentelijke heffingen

waar mogelijk te bevroren of te verlagen, onnodige regels te schrappen en vergunningaanvragen te digitaliseren voor een snelle afhandeling. Groei moet Utrechters ten goede komen, met focus op lokale waardecreatie en gemeentelijke opdrachten die het Utrechtse MKB prioriteit geven. Ook ondersteunen we initiatieven als buurtmarkten en kringloopprojecten, en behouden we bedrijventerreinen zoals Lage Weide en rond het Merwedekanaal voor ambachten, stadslogistiek en hightech.

Utrecht trekt veel bezoekers, wat goed is voor horeca, hotels en musea. Wij mikken op kwalitatief toerisme, met steun voor evenementen zoals de Tourstart en het Nederlands Film Festival. We gaan streng en strenge handhaven op professionele vakantieverhuur om woonruimte te

beschermen. Een bruisende stad moet ook durven leven in de nacht: horeca die zich aan de regels houdt krijgt meer ademruimte met langere openingstijden in de binnenstad.

We versterken de band tussen bewoners en lokale ondernemers met campagnes voor lokaal kopen, gemeentelijke inkoop bij Utrechtse bedrijven, aanpak van leegstand in winkelstraten door pop-up winkels en start-ups toe te staan, en door pandeigenaren verantwoordelijk te houden zonder woekerhuren te accepteren. Zo wordt ondernemen in Utrecht weer leuk en lonend, met stabiele regels en weinig bemoeienis.

JA21 Utrecht pleit voor:

- ✓ Vergunningen sneller en goedkoper maken door standaardprocedures voor terugkerende vergunningen en minder regels.
- ✓ Sluitingstijden voor horeca in de binnenstad verruimen om het nachtleven te stimuleren en ondernemers meer vrijheid te geven.
- ✓ Bedrijventerreinen zoals Lage Weide en het Merwedekanaal behouden en uitbreiden voor maakindustrie, distributie en start-ups.
- ✓ Utrechts MKB prioriteren bij gemeentelijke opdrachten en campagnes voor lokaal kopen starten om welvaart in de stad te houden.
- ✓ Regels voor pop-up winkels en tijdelijke invulling van leegstaande panden in winkelstraten versoepelen om leegstand tegen te gaan.

4. Woningbouw

De woningnood is hoog en vraagt om snelle, pragmatische oplossingen. JA21 wil dat onze gemeente voortvarend nieuwe woningen bouwt. Wij zijn voorstander van de 'straatje-erbij'-aanpak, waarbij uitbreiding aan de randen van de stad mogelijk wordt gemaakt. Daarnaast benutten we waar mogelijk inbreidingslocaties binnen de bestaande gemeentegrenzen. Dit gebeurt altijd zonder dat cruciale voorzieningen, zoals groen, sport, onderwijs of bereikbaarheid, in de knel komen.

JA21 staat voor realistische parkeernormen, zodat nieuwe woonwijken bereikbaar en leefbaar blijven. Ook willen we af van overmatige regels die bouwprojecten vertragen of onnodig duur maken. Wij laten het bouwen van woningen daarom zoveel mogelijk aan de markt over, met zo min mogelijk verplichte bouwpercentages voor verschillende woningcategorieën of belemmerende duurzaamheidsmaatregelen.

De woningmarkt mag niet op slot blijven door eindeloze stikstofbelemmeringen. Binnen onze gemeente gaan we actief op zoek naar bouwlocaties waar wél ruimte is binnen de regels, en waar nodig ondersteunen we projecten met een gemeentelijke bouwregisseur om stagnatie te voorkomen.

Utrecht zit in een wooncrisis die starters, studenten, middeninkomens en senioren direct raakt. Huren stijgen, wachttijden voor sociale huur lopen op tot meer dan 10 jaar, en het middensegment verdwijnt. De bouw blijft achter: in 2024 kwamen er ongeveer 1.600 woningen bij, terwijl 3.000 nodig zijn. Het huidige bestuur levert te weinig en te traag. Daardoor lopen starters en studenten vast, stagneert doorstroming bij gezinnen en kunnen senioren niet kleiner wonen. Ook haken investeerders af door onzeker en restrictief beleid, terwijl particuliere huur een belangrijk deel van de woningvoorraad vormt.

JA21 kiest voor actie en realisme. We realiseren duizenden woningen op logische en haalbare locaties, zoals braakliggende terreinen, oude industriegebieden. Rijnenburg nemen we serieus als grote bouwlocatie, met ruimte voor groen, voorzieningen en snelle OV-verbindingen naar het centrum. Bouwprojecten versnellen we door procedures parallel te laten lopen en onnodige eisen te schrappen. Ook maken we meer gebruik standaardisatie, prefab en bewezen woningtypen, om sneller en betaalbaarder te kunnen bouwen. We geven ruimte aan marktinitiatieven en met duidelijk en stabiel beleid zorgen we ervoor dat investeerders blijven bouwen.

We bouwen voor iedereen, met focus op het middensegment: betaalbare koop en middenhuur voor modale inkomens. Sociale huur blijft beschikbaar voor wie het echt nodig heeft. Bij schaarse woningen krijgen Utrechters en cruciale beroepen voorrang; geen automatische voorrang voor statushouders. Ook benutten we bestaand vastgoed: leegstaande kantoren en winkels transformeren we tot

woningen, optoppen en splitsen boven winkels wordt eenvoudiger. Illegale onderhuur en verkamering pakken we hard aan.

Als studentenstad vergroten we de capaciteit met extra studentenwoningen via transformatie en tijdelijke woonoplossingen waar dat verantwoord kan. Dakloosheid pakken we nuchter aan, met prioriteit voor inwoners met lokale binding en duidelijke afspraken met Rijk en regio. Utrecht is geen opvangplaats voor problemen die elders worden afgewenteld.

JA21 Utrecht pleit voor:

- ✓ Voorrang voor Utrechters en cruciale beroepen bij nieuwbouw en sociale huur.
- ✓ De voorrang voor statushouders bij sociale huurwoningen afschaffen.
- ✓ Voorrang in daklozenopvang voor Utrechters, met duidelijke afspraken met het Rijk over lastendeling en hulp aan asielzoekers bij vrijwillige terugkeer.
- ✓ Extra energie-eisen boven landelijke normen schrappen en regels voor de ombouw van kantoren, winkels en bedrijfsgebouwen tot woningen versoepelen.
- ✓ Zelfwoonplicht en dwang op leegstand afschaffen om investeerders te behouden en particuliere huurwoningen te stimuleren.
- ✓ Extra studentenhuisvesting realiseren via tijdelijke units en transformatie van kantoren, om het kamertekort te verkleinen.

5. Financiën en gemeentelijke organisatie

De gemeenteraad moet zorgvuldig omgaan met uw belastinggeld. Dat betekent dat we een realistisch en solide financieel beleid voeren, waarbij we niet meer uitgeven dan er binnenkomt. JA21 houdt de woonlasten zo laag mogelijk. We kijken kritisch naar uitgaven van de gemeente en snijden in kosten die niet noodzakelijk zijn. De gemeente moet zich richten op haar wettelijke kerntaken, zoals veiligheid, wegenonderhoud en jeugdzorg en geen belastinggeld besteden aan doellose visies of projecten zonder directe meerwaarde. De algemene reserve is de spaarpot van de gemeente. Deze is bedoeld voor calamiteiten en wordt uitsluitend daarvoor gebruikt.

De gemeentelijke organisatie moet efficiënt en dienstgericht functioneren, waarbij de dienstverlening aan onze inwoners centraal staat. De gemeente blijft makkelijk benaderbaar en stelt zich behulpzaam op. We stoppen met het automatisme om bij elk project dure externe adviesbureaus in te schakelen. De benodigde kennis en kunde leggen we zoveel mogelijk binnen onze ambtelijke organisatie. Zo borgen we de informatiepositie van de gemeente op lange termijn.

De gemeente hoort er voor u te zijn, niet andersom. Veel Utrechters ervaren echter een onpersoonlijke en trage organisatie: eindeloze formulieren, lange wachttijden en te weinig verantwoordelijkheid aan de voorkant. Het vertrouwen in de gemeente daalt. Tegelijk is het ambtenarenapparaat de afgelopen jaren hard gegroeid, met steeds meer beleid en management en te weinig handen in de uitvoering. Afdelingen werken langs elkaar heen, waardoor problemen vaak pas achteraf zichtbaar worden. Bij gebiedsontwikkeling wordt bijvoorbeeld onvoldoende rekening gehouden met openbare orde en veiligheid. Het resultaat: dure projecten die niet opleveren wat beloofd werd, en bewoners die de rekening betalen in overlast, vertraging en frustratie.

JA21 draait dit om. De inwoner staat weer centraal en de gemeente werkt vraaggericht: minder papier, minder tussenlagen, minder externe inhuur, méér uitvoering, bereikbaarheid en verantwoordelijkheid. U krijgt één vaste behandelaar per dossier, met naam en direct nummer, zodat u niet van het kastje naar de muur gaat. Regels worden eenvoudiger, brieven begrijpelijker en de houding

verandert van “nee, tenzij” naar “ja, mits”. Digitale dienstverlening wordt logisch en snel, maar wie hulp nodig heeft, kan ook gewoon iemand spreken.

Kerntaken krijgen weer prioriteit: veiligheid, bereikbaarheid, wonen, zorg en een schone openbare ruimte. We snijden in bureaucratie en ideologische zijpaden die in de praktijk niks opleveren. Dure diversiteit- en inclusieprogramma's en beleid dat mensen indeelt op afkomst, geslacht of geaardheid maken plaats voor kwaliteit en gelijke behandeling. Participatie wordt weer écht: geen schijninspraak, maar invloed die ertoe doet, met duidelijke spelregels en, waar passend, draagvlakmetingen of een bindend referendum. Zo herstellen we het vertrouwen: door te doen wat nodig is en de gemeente weer van u te maken.

JA21 Utrecht pleit voor:

- ✓ De gemeente herstructureren van aanbodgericht naar vraaggericht, met minder beleid en management en meer uitvoering en betere bereikbaarheid.
- ✓ Projecten integraal beoordelen op kernprincipes als veiligheid, beheer en kosten, om bureaucratie terug te dringen.
- ✓ Lokale loketten openen in elk stadsdeel voor directe hulp bij paspoorten, vergunningen en zorgvragen, met één vast contactpersoon per zaak.
- ✓ Versterk wijkdemocratie met echte zeggenschap: Utrechters beslissen weer mee, geen schijninspraak, maar echte invloed.
- ✓ Versterk de gemeenteraad met actuele stuur- en managementinformatie over voortgang, kosten en risico's van lopende programma's.

6. Jeugdzorg en WMO-beleid

Zorg is een belangrijke taak van de gemeente, en inwoners moeten kunnen rekenen op betrouwbare en kwalitatief goede ondersteuning. Vooral in de jeugdzorg is het essentieel dat wachtlijsten worden ingekort. Ieder kind verdient tijdige en passende hulp. JA21 maakt daarbij een duidelijk onderscheid tussen opvoedvragen en zorgvragen. Opvoedproblemen moeten vroegtijdig worden aangepakt om onnodige medicalisering te voorkomen. Dit ontlast de jeugdzorg, waardoor echte zorgvragen sneller kunnen worden behandeld.

Onze aanpak richt zich op tijdelijke en doelgerichte ondersteuning, met zelfstandigheid als einddoel. Vanaf de start moet helder zijn dat een traject eindig is. De uitstroom uit de jeugdzorg krijgt daarom evenveel aandacht als de instroom. We willen geen langdurige zorgtrajecten zonder perspectief, maar hulp die gezinnen sterker maakt en hen in staat stelt weer op eigen kracht mee te doen in de samenleving.

Daarnaast wonen inwoners steeds langer zelfstandig en doen zij vaker een beroep op Wmo-voorzieningen. In het Wmo-beleid moet maatwerk en vertrouwen centraal staan. JA21 wil dat de procedures voor aanvragen eenvoudiger, sneller en begrijpelijker worden, zodat inwoners niet verdwalen in bureaucratie maar snel de juiste ondersteuning krijgen.

Een sterke stad laat haar kwetsbare inwoners niet in de steek. Of het nu gaat om kinderen met problemen, ouderen die zorg nodig hebben of studenten die vastlopen. In Utrecht lopen zorgsystemen vast met lange wachttijden tot gevolg. In de jeugdzorg lopen kosten op en wachten kinderen maanden op hulp. JA21 kiest voor een sociale aanpak met gezond verstand. Hulp moet snel terechtkomen bij wie die echt nodig heeft, met minder geld naar management en rapporten en meer inzet op ontmoeting en preventie in de buurt.

We starten een offensief om wachttijden terug te dringen en wijzen gezinnen met complexe problematiek één vaste regisseur toe die de coördineert en verantwoordelijk blijft tot het probleem is opgelost. Preventie krijgt meer ruimte door versterkt schoolmaatschappelijk werk, zodat kinderen met zorgproblemen snel hulp krijgen. Daarnaast zetten we jongerenwerkers in de wijken in voor zinvolle

activiteiten en laagdrempelige ondersteuning, om problemen bij jongeren vroegtijdig aan te pakken.

Onze ouderen verdienen waardigheid. Meer dan de helft van de 65-plussers in Utrecht voelt zich eenzaam, daarom willen we hen stimuleren om gebruik te maken van ontmoetingsplekken en dagbesteding in de wijken. We houden de thuiszorg en huishoudelijke hulp op peil zonder te bezuinigen. Daarnaast pakken we bureaucratie aan met eenvoudiger indicaties en mensvriendelijke formulieren.

JA21 Utrecht pleit voor:

- ✓ Een offensief starten tegen wachttijden in de Utrechtse jeugdzorg, met vaste regisseurs voor gezinnen met complexe problematiek en uitbreiding van het schoolmaatschappelijk werk.
- ✓ Opvoedvragen en zorgvragen duidelijk scheiden door schoolmaatschappelijk werk, wijkteams en preventie te versterken, zodat specialistische jeugdzorg beschikbaar blijft voor wie die echt nodig heeft.
- ✓ Jeugdhulp doelgericht en tijdelijk maken, met vanaf de start een plan met einddatum, vaste evaluatiemomenten en focus op de zelfstandigheid van gezin en kind.
- ✓ Wmo-aanvragen vereenvoudigen met begrijpelijke formulieren, minder herindicaties, één contactpersoon per dossier en snelle beslistermijnen.
- ✓ Eenzaamheid praktisch aanpakken met toegankelijke ontmoetingsplekken en gericht vervoer voor ouderen naar dagbesteding en wijkvoorzieningen.

7. Energie

Het lokale elektriciteitsnet heeft steeds meer moeite om de groeiende vraag door elektrificatie aan te kunnen. Door toenemende netcongestie kunnen nieuwe woonwijken, scholen en bedrijven vaak niet direct worden aangesloten. JA21 kiest daarom voor een betrouwbare en betaalbare energievoorziening: kernenergie. Windturbines en grootschalige zonnevlaktes leveren wisselvallige energie en tasten ons landschap aan. Binnen onze gemeente staan we daarom geen plaatsing van windturbines en grote zonnevlaktes toe.

Keuzevrijheid voor inwoners staat voor JA21 centraal. Huishoudens bepalen zelf welke energiebron zij willen gebruiken. We dwingen niemand om van het gas af te gaan. Collectieve warmtenetten leiden vaak tot afhankelijkheid en hogere kosten. Daarom zijn we terughoudend met de aanleg van warmtenetten en deelname blijft altijd vrijwillig. Bij lokale duurzaamheidsprojecten moet de opbrengst zoveel mogelijk ten goede komen aan inwoners, met als doel minimaal 50% lokaal eigenaarschap.

Het isoleren van woningen is altijd een verstandige keuze: het verlaagt de energierekening en vermindert het energieverbruik. De gemeente stimuleert isolatie door hierover afspraken te maken met woningcorporaties. Voor particuliere woningeigenaren zorgen we voor duidelijke

en toegankelijke informatie over beschikbare subsidies en praktische maatregelen.

Ook in de energietransitie geldt: stap voor stap, eerlijk en haalbaar. We dwingen niemand van het gas af, zeker niet als alternatieven onzeker of onbetaalbaar zijn. Zeggenschap over het eigen huis blijft het uitgangspunt. Utrecht heeft stadsverwarming via de biomassacentrale op Lage Weide. Wij zijn kritisch op biomassa, vanwege de twijfelachtige milieuwinst en de overlast voor omwonenden. Daarom willen we geen nieuwe biomassaprojecten en stellen we strenge eisen aan bestaande installaties.

Zonne-energie zetten we vooral in op daken van woningen, scholen en bedrijfspanden, niet op groene weides. Schone lucht bereik je niet door mensen te straffen, maar door de stadslimmer interichten. Wij zijn tegen ideologisch milieuzones die gewone inwoners wegduwen en ondernemers raken.

Utrecht wordt niet schoner door verboden alleen, maar door realistische keuzes, betere doorstroming, vergroening en maatregelen die aantoonbaar werken. Zonder pesten en zonder symboolpolitiek.

JA21 Utrecht pleit voor:

- ✓ Nieuwe biomassaprojecten blokkeren en bestaande installaties op Lage Weide streng toetsen op uitstoot en overlast voor omwonenden.
- ✓ Betaalbaarheid en een gezonde energiemix centraal stellen, zonder dwang om van het gas af te gaan.
- ✓ Zonnepanelen uitbreiden op Utrechtse daken, scholen en kantoren, zonder grote zonnevlaktes of windturbines in groene polders zoals Rijnenburg.
- ✓ Vrijwillige isolatiemaatregelen en hybride warmtepompen in bestaande Utrechtse buurten ondersteunen.

8. Groen en sport

Onze inwoners verdienen een goed onderhouden, toegankelijke en prettige buitenruimte. Het is belangrijk dat openbaar groen zorgvuldig en consistent onderhouden wordt. De entree van de stad en het centrum moeten er daarbij altijd representatief uitzien. We streven naar een evenwichtige verdeling van groenonderhoud over alle wijken. Inwoners en ondernemers die willen bijdragen aan het onderhoud van groen in hun buurt, worden actief ondersteund en gestimuleerd. JA21 zet in op het toevoegen van extra groen aan bestaande parken. We zijn terughoudend met het plaatsen van bomen en bebossing langs (drukke) wegen om zo het zicht en de verkeersveiligheid te garanderen. Tegelijkertijd blijven we terughoudend met het plaatsen van bomen en hoge struiken langs drukke wegen, zodat zichtlijnen en verkeersveiligheid gewaarborgd blijven.

JA21 zorgt voor voldoende, goed onderhouden sport- en speelvoorzieningen in de openbare ruimte, met aandacht voor alle doelgroepen. Sportverenigingen spelen een belangrijke rol in het versterken van onze lokale gemeenschap. De inzet van vrijwilligers is van grote waarde en verdient waardering en ondersteuning. De gemeente helpt sportclubs bij het werven van nieuwe vrijwilligers en vervult daarbij een verbindende rol tussen sportclubs, scholen en maatschappelijke partners. Wij vinden goed onderhoud van sportvelden essentieel. Met een meerjarenprogramma stellen we voldoende middelen beschikbaar, zodat sportclubs hun velden duurzaam kunnen onderhouden.

Sport en beweging zijn belangrijk voor iedereen in Utrecht. Sportverenigingen houden onze inwoners gezond en brengen jong en oud samen. Utrecht moet daarom sportvriendelijk blijven, met een duidelijke sportnorm bij groei van het inwonertal. In nieuwe wijken zorgen we vanaf de start voor sportvelden en sportzalen. Bestaande sportvoorzieningen

beschermen we tegen woningbouw, tenzij er volwaardige vervanging komt. We houden de huren van sportaccommodaties laag en schrappen onnodige regels om contributies betaalbaar te houden.

Grote sportevenementen, zoals de Tourstart van 2025 of de Vuelta van 2022, zetten Utrecht positief op de kaart en geven een economische en maatschappelijke impuls. Wij staan open voor het opnieuw hosten van dit soort grote sportevenementen, mits veiligheid en het dagelijks leven goed zijn geregeld. Daarnaast stimuleren we dagelijks bewegen door betaalbare sportlidmaatschappen, veilige speelplekken voor kinderen en duidelijke wandel- en fietsroutes, zodat meer Utrechters actief en gezond blijven.

Een schone lucht en een gezonde leefomgeving zijn belangrijk, maar we blijven nuchter. Utrecht kan het wereldklimaat niet redden. Wat wél kan, is de stad groener, schoner en weerbaarder maken, zonder dwang of dure symboolprojecten. Groen is geen modewoord, maar essentieel: bomen en parken koelen de stad, verbeteren de lucht en maken buurten leefbaar. Utrecht is onder het huidige bestuur per inwoner minder groen geworden. JA21 kiest voor herstel met duizenden extra bomen in versteende straten en pleinen, voldoende parkruimte in nieuwe wijken en bescherming van groene iconen zoals het Máximapark, Wilhelminapark en Julianapark.

Amelisweerd verdient maximale bescherming. Waar ingrepen onvermijdelijk zijn, moet compensatie serieus en zichtbaar zijn, met zoveel mogelijk behoud of oplossingen zoals overkapping bij de A27. We plaatsen laadpalen waar nodig, zonder reguliere parkeerplekken op te offeren. Deelauto's en -fietsen stimuleren we vanwege de lagere uitstoot en minder druk op de infrastructuur.

JA21 Utrecht pleit voor:

- ✓ Extra bomen planten in versteende Utrechtse straten en parken aanleggen in nieuwe wijken, met bescherming van bestaande parken.
- ✓ Bestaande Utrechtse sportvelden beschermen tegen woningbouw en de huren van sportaccommodaties laag houden om contributies betaalbaar te houden.
- ✓ Amelisweerd beschermen bij de verbreding van de A27, met een overkapping voor schonere lucht in Utrecht.
- ✓ Grote sportevenementen in Utrecht organiseren, mits de veiligheid is gewaarborgd.
- ✓ Dagelijks bewegen stimuleren via goede wandel- en fietsroutes.

9. Integratie en spreidingswet

De Spreidingswet schuift de verantwoordelijkheid van falend landelijk asielbeleid af op gemeenten. JA21 vindt dat de bevoegdheid om een AZC te openen altijd bij de gemeenteraad moet liggen en niet via dwang van bovenaf mag worden opgelegd. Wij verzetten ons daarom krachtig tegen de uitvoering van de Spreidingswet en blijven ons actief inzetten voor intrekking ervan. Deze wet legt namelijk een onevenredig zware druk op de draagkracht van onze lokale voorzieningen en gemeenschap. Daarnaast krijgen gemeenten jaarlijks een taakstelling om een verplicht aantal statushouders te huisvesten. Statushouders krijgen momenteel voorrang op sociale huurwoningen, wat de toch al krappe woningmarkt verder onder druk zet en de wachtlijsten voor woningzoekenden vergroot. JA21 wil deze voorrang afschaffen. Om toch aan de wettelijke taakstelling te voldoen, kijken we naar alternatieve woonvormen, zoals flexwoningen.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bevorderen van de integratie van nieuwkomers. Goede integratie begint met het leren van de Nederlandse taal. JA21 zet daarom in op snelle en effectieve integratie, waarbij het leren van de Nederlandse taal en het aanpassen aan de Nederlandse

cultuur, gebruiken en normen en waarden centraal staat. Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk de stap zetten naar betaald werk of, wanneer dat niet haalbaar is, op zijn minst een bijdrage leveren via vrijwilligerswerk.

Utrecht heeft een groot hart, maar een stad kan alleen gastvrij blijven als haar kerntaken op orde zijn: wonen, onderwijs, zorg en veiligheid. Die rek staat nu zichtbaar onder druk: de woningnood is hoog, scholen zitten vol en de zorg loopt vast. Het is onverantwoord te doen alsof opvang "oneindig" kan, terwijl gewone Utrechters de rekening betalen.

Wij verzetten ons tegen gedwongen taakstellingen die de draagkracht van Utrecht negeren. Over opvang en AZC's beslist de gemeenteraad zelf, met openheid over kosten, locatie en gevolgen voor de wijk.

Integratie is wederkerig: wie hier wil blijven, leert de taal, werkt of draagt aantoonbaar bij en respecteert de regels. Wie zich hier illegaal ophoudt, kan niet rekenen op gemeentelijke faciliteiten alsof dat normaal is. Utrecht delen betekent de stad ook samen dragen.

JA21 Utrecht pleit voor:

- ✓ Nieuwe AZC's in Utrecht tegenhouden om de druk op lokale voorzieningen zoals zorg en onderwijs te beperken.
- ✓ Actief inzetten op intrekking van de Spreidingswet en het behoud van beslissingsbevoegdheid bij de Utrechtse gemeenteraad.
- ✓ Utrechters prioriteit geven bij schaarse woningen en sociale voorzieningen, boven nieuwe opvangverplichtingen.

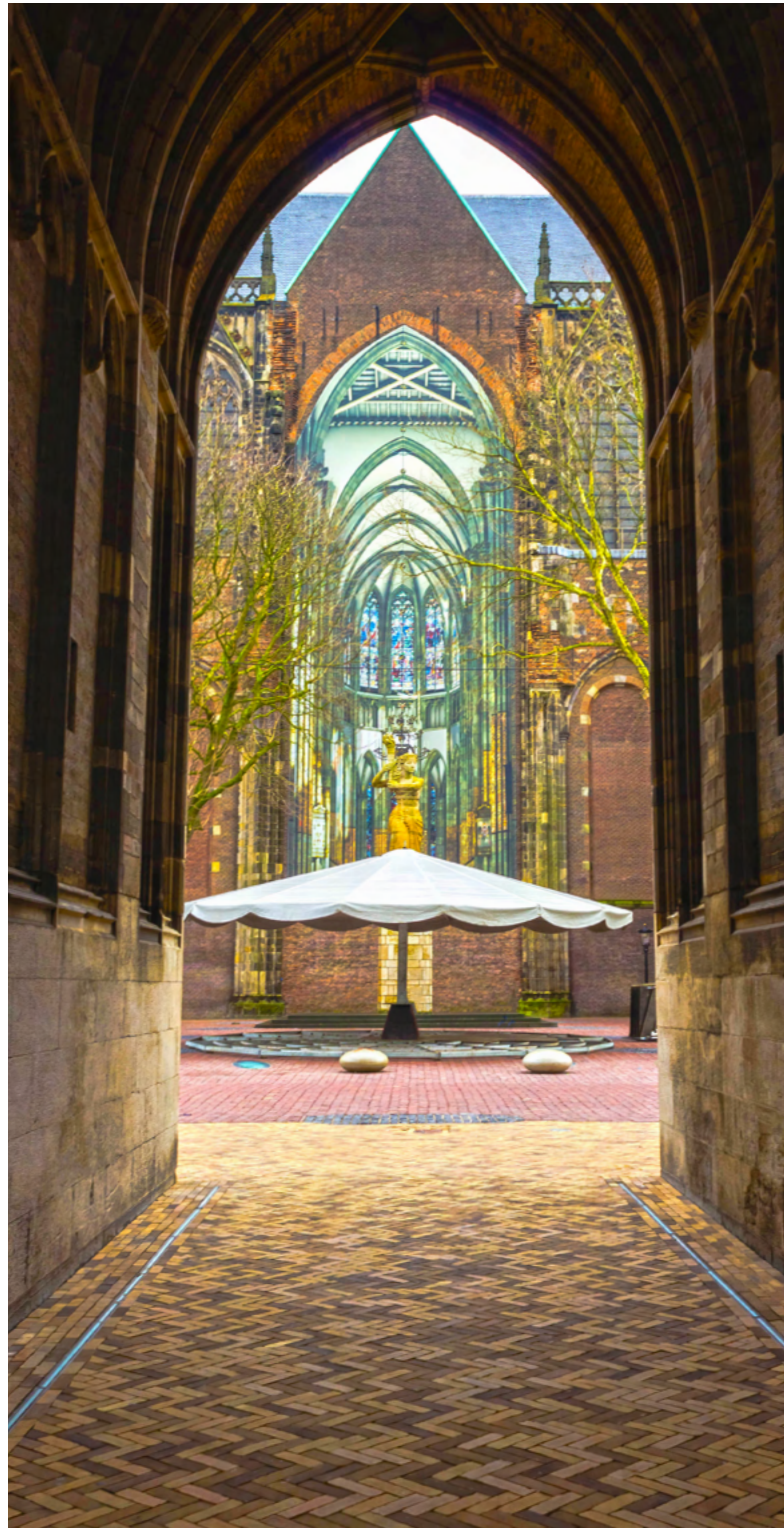
- ✓ Snelle inburgering stimuleren, met focus op de Nederlandse taal, Utrechtse cultuur en werk voor nieuwkomers die in Utrecht verblijven.

10. Kunst en cultuur

Cultuur brengt mensen samen en speelt een waardevolle rol in onze gemeenschap. JA21 vindt het belangrijk dat culturele initiatieven van onderop uit de samenleving komen. Initiatieven die echt iets bijdragen aan het samenleven in onze gemeente verdienen erkenning en steun. De gemeente ondersteunt cultuurinstellingen dan ook alleen wanneer zij aantoonbare meerwaarde hebben voor onze inwoners, niet omdat subsidies als vanzelfsprekend worden gezien. Publiek geld moet eerlijk, doelgericht en efficiënt worden besteed. JA21 wil af van onnodige of ideologisch gedreven cultuursubsidies die geen breed draagvlak hebben. In plaats daarvan richten we ons op laagdrempelige en lokale culturele activiteiten die onze gemeenschap versterken, zoals verenigingen, podia voor lokale talenten en evenementen die inwoners bij elkaar brengen.

Utrecht is trots op de Domtoren, de grachten, kerken, musea en het rijke culturele leven dat daarbij hoort. Dat erfgoed is geen decor, maar ons gezamenlijke verhaal. Wij willen het bewaren en versterken, niet met een ideologische bril die mensen indeelt in hokjes, maar met respect voor wat ons verbindt. Monumenten en historische plekken verdienen zorg en onderhoud; verwaarlozing of sloop horen niet thuis in een stad met zo'n geschiedenis. In de binnenstad bouwen we met maat en stijl: geen hoogbouw die de Dom overschaduwt en geen kille glas- en staalblokken tussen grachtenpanden. Ook geven we de geschiedenis door aan de volgende generatie. Utrechtse scholen mogen vertellen waar deze stad vandaan komt, van Trajectum tot de Dom, zonder schaamte. Nieuwkomers horen daarbij: wie hier woont, moet Utrecht leren kennen om er thuis te raken.

Cultuurbeleid moet breed en eerlijk zijn. Publiek geld is bedoeld voor basisvoorzieningen die iedereen dienen: bibliotheken in de wijken, het Centraal Museum, het Utrechts Archief en de Stadsschouwburg. Stabiliteit is

daarbij belangrijk. Tegelijkertijd zijn we kritisch op projectsubsidies en prestigeplannen die vooral beleidsdoelen bedienen. Creativiteit bloeit juist wanneer makers ruimte krijgen en het publiek kan kiezen. Daarom verminderen we versnipperde projectpotjes en stoppen we met ideologische quota en checklists. Subsidies zijn er voor kwaliteit en bereik, niet voor identiteitspolitiek of projecten die slechts één groep bedienen.

Cultuur blijft toegankelijk, ook voor jongeren en mensen met een kleine beurs, bijvoorbeeld via de U-pas. We sleutelen niet aan straatnamen en herschrijven het verleden niet. Evenementen die Utrecht samenbrengen, zoals het Bevrijdingsfestival, Culturele Zondagen en de Parade, steunen we. Zo blijft Utrecht zichzelf: open, eigen en herkenbaar.

JA21 Utrecht pleit voor:

- ✓ Het Utrechts stadsgezicht beschermen door streng toezicht op bouw in de binnenstad, zonder hoge wolkenkrabbers of storende moderne architectuur naast historische panden.
- ✓ Subsidies behouden en versterken voor instellingen zoals bibliotheken in de wijken, het Centraal Museum, Utrechts Archief, Stadsschouwburg en Utrechts erfgoed.
- ✓ Projectsubsidies verminderen en ideologische quota of groepsgerichte culturele financiering afschaffen.
- ✓ Lokaal geschiedenisonderwijs op Utrechtse scholen en inburgeringsprogramma's voor nieuwkomers stimuleren.

11. Afval

Afval: iedereen heeft ermee te maken en wil er vooral op een eenvoudige manier vanaf. Toch worden inwoners steeds vaker geconfronteerd met prijsprikkels en een groeiend aantal containers, waardoor zij feitelijk worden gedwongen hun afval steeds verder te scheiden. JA21 pleit voor een gezonde balans tussen voorziening, betaalbaarheid en afvalscheiding binnen ons afvalstelsel. Innovatie in de afvalsector speelt hierbij een belangrijke rol. Waar mogelijk geven wij de voorkeur aan nascheiding boven extra belasting voor inwoners.

Grofvuildumpingen en zwerfafval tasten het straatbeeld aan en zorgen voor verloedering. JA21 vindt het essentieel dat onze straten schoon en leefbaar blijven. Dat betekent enerzijds stevig handhaven op bekende plekken voor afvaldumpingen en anderzijds investeren in een toegankelijk en gebruiksvriendelijk afvalstelsel. Inwoners moeten grofvuil eenvoudig kunnen wegbrengen naar de milieustraat of laagdrempelig thuis laten ophalen. Daarnaast zorgen we voor voldoende prullenbakken om zwerfafval te voorkomen. Voor statiegeldjagers die rommel achterlaten zetten we extra handhaving in. Door het dienstniveau te verhogen maken we het inwoners makkelijker om hun afval op de juiste manier aan te bieden. Wanneer dit ondanks de goede voorzieningen toch niet gebeurt, volgen passende consequenties.

In Utrecht willen we een schone, ordelijke publieke ruimte waar inwoners trots op kunnen zijn. Een opgeruimde omgeving houdt de stad leefbaar en ontmoedigt criminaliteit en verloedering. Daarom investeren we in uitvoering, met extra (financiële) steun en waardering voor afvaldiensten, zodat zwerfafval vaker wordt opgeruimd en overlastplekken zoals pleinen en stations beter worden aangepakt.

Grofvuildumpingen en zwerfafval tasten het straatbeeld aan en zorgen voor verloedering. JA21 vindt het essentieel

dat straten schoon en leefbaar blijven. Dat betekent stevig handhaven op bekende dumpplaatsen en investeren in een toegankelijk en gebruiksvriendelijk afvalstelsel. Inwoners moeten grofvuil eenvoudig naar de milieustraat kunnen brengen of laagdrempelig thuis laten ophalen. Voldoende prullenbakken voorkomen zwerfafval. We zetten extra handhaving in op statiegeldjagers die rommel achterlaten. Door het dienstniveau te verhogen, maken we het inwoners makkelijker om hun afval correct aan te bieden, met passende consequenties als dat niet gebeurt.

Vandalisme pakken we direct aan: graffiti verwijderen we binnen 48 uur, kapotgeslagen ruiten of bushokjes repareren we zo snel mogelijk. Op beruchte plekken zetten we flexibele camera's in om daders op te sporen en overlast te monitoren. Goede straatverlichting in donkere steegjes en parken zorgt ervoor dat u zich 's avonds veilig voelt. Zo wordt Utrecht schoon, veilig en verzorgd.

JA21 Utrecht pleit voor:

- ✓ Extra financiële steun en waardering voor Utrechtse afvaldiensten om zwerfafval vaker op te ruimen.
- ✓ Snelle verwijdering van graffiti en directe reparatie van vandalisme, zoals kapotte bushokjes.
- ✓ Meer prullenbakken en flexibele camera's plaatsen op overlastplekken, zoals stations en pleinen.
- ✓ Straatverlichting in donkere steegjes en parken verbeteren voor meer toezicht in Utrechtse buurten.

12. Recreatie en toerisme

Toerisme geeft een stevige impuls aan onze stad. Ondernemers in de toeristische sector zetten zich dagelijks in om Utrecht positief op de kaart te zetten, en dat komt zowel onze lokale economie als onze inwoners ten goede. JA21 vindt het belangrijk dat deze sector blijft bruisen.

Een gezonde stad kent een goede balans tussen wonen, werken en recreëren. JA21 vindt het essentieel dat zowel inwoners als bezoekers binnen onze gemeente volop kunnen genieten van recreatiemogelijkheden. Daarom behouden we bestaande recreatiegebieden en beperken we het gebruik ervan niet verder.

Utrecht trekt veel bezoekers, wat goed is voor horeca, hotels en musea, maar te veel toerisme heeft ook schaduwkanten. Wij kiezen daarom voor kwalitatief toerisme: bezoekers die respect hebben voor de stad en iets bijdragen, geen hordes overlastgevers. Evenementen zoals de Tourstart of het Nederlands Film Festival laten zien dat

dit kan: grote aantallen in een goede sfeer, die de lokale economie ondersteunen en Utrecht positief op de kaart zetten.

Tegelijk treden we streng op tegen de negatieve kanten van toerisme. Vakantieverbod handhaven we strikt en professionele aanbieders die woonhuizen feitelijk als hotels exploiteren, pakken we aan, zodat woonruimte beschikbaar blijft voor Utrechters. Kwaliteitstoerisme betekent respect voor de stad en haar bewoners, met een balans waarin inwoners kunnen genieten van recreatie zonder overlast van massatoerisme.

JA21 Utrecht pleit voor:

- ✓ Streng handhaven op vakantieverbod en professionele partijen aanpakken die woningen als hotels exploiteren, zodat woonruimte beschikbaar blijft voor Utrechters.
- ✓ Evenementen faciliteren die Utrecht en haar inwoners iets opleveren, met duidelijke eisen voor veiligheid, bereikbaarheid en beperking van overlast.
- ✓ Bestaande recreatiegebieden in en rond Utrecht behouden, zonder extra gebruiksbepalingen voor inwoners en bezoekers.
- ✓ Toeristenbelasting waar nodig verhogen, zodat de opbrengsten gebruikt worden voor beheer en verbetering van recreatiemogelijkheden in de stad.

Kies op 18 maart 2026 voor

De Juiste Aanpak voor Utrecht.